

Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen toimikunnan kokouksessa 19. p:nä joulukuuta 1952 pidetty pöytäkirja. Läsnä olivat herrat Jutila (puheenjohtaja), Tudeer, Alho ja allekirjoittanut Valvanne, joka piti pöytäkirjaa.

1 §.

Taloudellisten Selvitysten ensi numeron suunniteltiin otettaviksi tri Meinanderin tutkimus talletusten käytöstä, maist. Heikelin kirjoitus teollisuuden kehityksestä v. 1949-1951, prof. Tudeerin tutkimus setelinkierrosta, maist. Laguksen katsaus hinta- ja palkkakehitykseen sekä, ehdollisesti, tri Alhon tutkimus talouselämämme rakennemuutoksista.

2 §.

Hyväksyttiin maist. Valvanteen anomus saada hakea apurahaa Kulttuurirahastolta tutkimustyönsä avustamiseksi.

3 §.

Päätettiin esittää Johtokunnalle, että tri Alhon tutkimuksia avustavan ekonomi Ahosen palkkaa korotettaisiin.

4 §.

Tutkimuslaitoksen tutkijain tämän hetken työohjelmasta ilmoitettiin seuraavaa:

tri Meinanderin korkotutkimus on valmis lukuun ottamatta yhtä lukua; päätettiin esittää Johtokunnalle, että tutkimus julkaistaisiin laitoksen B-sarjassa;

tri Alho tutkii edelleen Suomen teollisuuden rahoitusta 1800-luvun lopusta talvisotaan ja aineiston keruu tätä varten jatkuu vielä ensi vuoden;

maist. Björkqvistin väitöskirjatutkimus vuoden 1877 rahanuudistuksesta on valmis ja painettavana;

maist. Valvanne tutkii edelleen valtiontalouden vaikutuksia tulonmuodostukseen ja likviditeettiin ja toivoo saavansa

työnsä valmiiksi kesään mennessä;

maist. Kivinen tutkii edelleen työttömyyden luonnetta Suomessa tämänhetkisenä päätehtävänään työttömyysalueiden kartoitus 1930-luvulla;

maist. Asp tutkii vientisuhdanteiden vaihteluihin liittyviä kysymyksiä jatkaen Kansainvälisessä Pankissa aloittamaan-
sa tutkimusta;

maist. Halme jatkaa tutkimustaan viennistä Suomen suhdan-
netekijänä.

5 §.

Maist. Björkqvistin anomusta, että hän saisi virkatyö-
nään, väitöskirjatyössä kertyneen aineiston pohjalla, kirjoit-
taa kaksi suppeampaa erillistutkimusta hintakehityksestä ja
rahopolitiikasta vuosisadan vaihteessa, ei hyväksytty.

Vakuudeksi

Heikki Valvama.

Liitteenä tutkijoiden työselostukset.

Tutkijoiden työselostukset
=====

Keijo Alho:

Tutkimukseni "Suomen teollisuuden rahoitus 1800-luvun lopusta talvisotaan" on nyt siinä vaiheessa, että painettujen lähteiden lisäksi arkistotyöstä on suoritettu yli puolet, tarkemmin sanottuna 16 teollisuuslaitoksen kohdalta on työ tehty, ja noin kymmenkunta on jäljellä. Tällä hetkellä on parhaillaan menossa läpikäydyistä firmoista saatujen tietojen ns. taulukointi ekonomi K. Eirolan laatiman systeemin mukaisesti. Ensi vuoden alussa siirrytään jälleen kenttätyöhön, jonka olen laskenut kestävän ehkä heinä-elokuuhun saakka. Kun sitten vielä on suoritettava aineiston täydentäminen, jossa ei kuitenkaan paljoa liene vajausta, ja muokkaaminen käyttökelpoiseksi, luulisin pääseväni kirjoittamiseen käsiksi seuraavan vuoden, siis vuoden 1954 alusta. Pitämälle ei liene tässä vaiheessa tarpeellista "laskelmissa" mennä.

Eirolan lisäksi ovat työssä tässä vaiheessa mukana maisteri Helka Veili ja ekonomi Raimo Ahonen, viimemainittu viime syyskuun 10 päivästä lukien johtokunnan päätöksen mukaisesti sopimuspalkalla korkeintaan vuodeksi.

Heimer Björkqvist:

Väitöskirjan aihe: "Guldmyntfotens införande i Finland 1877-1878."

Työvaihe: Tutkimus painetaan parhaillaan Uudenmaan Kirjapainossa ja ensimmäinen vedos on työn alla. Koska samanaikaisesti suoritetaan laskutarkistukset, jotka ovat melko laajat, piirustustyöt sekä vertaileva tarkistaminen arkistomateriaalin mukaan, olen laskenut painatustyön kestävän vielä noin 3 kuukautta.

Tutkimukseen liittyviä tehtäviä:

Tutkimuksen yhteydessä olen saanut kokoon melko suuren tilastollisen aineiston, joka on arvokas sekä taloudellisen tutkimuksen kannalta että teoreettisia näkökohtia silmälläpitäen. Mikäli mahdollista haluaisin tätä materiaalia käyttää hyväkseni joko artikkelimuotoisena tai vielä paremmin pienehkönä hintahistoriallisena tutkimuksena, jonka tehtävänä olisi selostaa inflatiotendenssien kehittymistä kultakannan vallitessa Suomessa vuosina 1878-1914. Hintaindeksin aikaansaaminen tältä ajanjaksolta olisi muistakin syistä tärkeä asia. Muun muassa on kansantulo jäänyt kokonaan ar-

vioimatta juuri hintatietojen puutteen takia. Ruotsissa on tämänlaatuksia tutkimuksia aikaansaatu.

Teoreettisena artikkelina kaksirahakanta-oppisuunnan ja ns. inflationismin kehittymisestä ja niiden vaikutuksesta Suomen rahao-
loihin 1870-luvulla on aikomukseni julkaista osan tekstiä, jota ei ole ollut mahdollista sijoittaa painatuksessa olevaan väitös-
kirjaan.

Heikki Valvanne:

Tutkimukseni käsittelee valtiontalouden vaikutuksia kysyn-
tään, tulonmuodostukseen ja likviditeettiin. Lähtien makro-
ekonomisesta finanssiteoriasta pyrin siinä selvittämään, miten
tuota teoriaa on kehiteltävä ja sovellettava otettaessa huomioon
a) valtion tulojen ja menojen rakenne, sellaisena kuin se käytän-
nössä esiintyy, ja b) meikäläiset olosuhteet. Jotta teoria hyödyt-
täisi käytäntöä, pyrin edelleen selvittämään kysymystä budjetin
tasapainotuksesta sekä kvantitatiivisesti määräämään budjetin
tulo- ja likviditeettivaikutusta.

Tutkimukseni teoreettisesta osasta, jonka pohjana on kaksi
Kansantaloudelliseen Aikakauskirjaan kirjoittamaani artikkelia,
on tällä hetkellä kirjoitettuna n. 100 sivua. Käytännöllinen, eri-
tyisesti Suomea koskeva osa, on par'aikaa työn alla ja sen eräistä
kohdista on valmistumassa kirjoitus Aikakauskirjaan.

Jäljellä olevat tutkimukset sekä jo kirjoitetun aineiston
yhdistämisen saanen valmiiksi ensi kesään mennessä.

Pentti Kivinen:

Tutkimuksen työnimi: "Työttömyyden luonteesta Suomessa vuosina
1929-34 (36?) ja 1948-51".

Lähtökohtani oli vuoden 1952 alussa tehty "sisällysluettelomainen"
jäsenitys, joka kuitenkin ei ole sama kuin työn käytännöllinen
suoritusjärjestys. Tutkimukseni painopiste on II osassa "Suhdanne-
työttömyys ja sen levinneisyys 1929-34". Tämän osan lopullisesta
muotoutumisesta riippuu, missä laajuudessa muita kohtia tullaan
käsittelemään.

Ensimmäisenä tehtävänä on ollut tutustuminen aiheetta käsittelevään
kirjallisuuteen, artikkeleihin ja jo julkaistuihin tilastoihin.
Riittävän taustan saamiseksi oli tämä vaihe ulotettava käsittämään
ajan itsenäisyyden alusta lähtien. Tärkeimmät tilastot ja artikkelit

on luetteloitu ja niistä tehty lyhyitä muistiinpanoja. Niitä ei ole kuitenkaan tässä vaiheessa käsitelty lopullisesti, koska ne koko tutkimuksen kannalta tulevat muodostamaan lähinnä vain täydentävän aineiston.

Perustilastona on tutkimuksen pääosassa kunnittaiset työttömyystiedot. Näiden tilastojen hankkiminen tuotti aluksi vaikeuksia, mutta löytyivät ne sittemmin Sosiaalisesta tutkimustoimistosta ja ovat tällä hetkellä allekirjoittaneen käytössä.

Seuraavana ja samalla tutkimukseni keskeisimpänä vaiheena tulee olemaan karttojen laatiminen työttömyysalueista 30-luvun eri ajankohtina. Eräänlaisena tätä valmistavana koetyönä on tarkoitukseni ensi vuoden alussa yhdessä professori Ilmari Hustichin kanssa suorittaa työttömyyden maantieteellistä jakautumista talvikautena 1949/50 valaiseva suppeahko erikoistutkimus. Tämän yhteistutkimuksen tulokset tultaneen julkaisemaan lyhyenä artikkelina ja tarkoitukseni on käyttää sen tuloksia sekä sen yhteydessä saatua työkokemusta hyväksi varsinaisessa päätutkimuksessani.

Eero Asp:

Tutkimukseni kohteena ovat vientisuhdanteiden vaihteluihin liittyvät kysymykset sellaisissa maissa, joiden vienti käsittää pääasiallisesti raaka-aineita ja puolivalmisteita. Keskeisinä kysymyksinä ovat vientituotteiden hintojen nousun inflatorisen paineen voimakkuus, eri tavat inflaation hillitsemiseksi, mahdollisuuksia saada vientitulojen tilapäisestä kasvusta pysyvää hyötyä kansantaloudelle ja käyttää lisätuloja laskusuhdanteiden lieventämiseen, sekä tuotteiden maailmanmarkkinahintojen nousun johdosta ostajamaissa tapahtuvat reaktiot ja niiden vaikutusta ko. vientituotteiden hintoihin ja menekkiin pitemmällä tähtäimellä.

Teoreettisen tarkastelun pohjana on tarkoitukseni käsitellä niitä toimenpiteitä, joihin kysymyksessä on eri maissa ja erityisesti Suomessa ryhdytty vuoden 1950 jälkeen sekä tutkia niistä saatuja kokemuksia.

Työvaihe: Lähtökohtana ovat ne tutkimukset, joita v. 1951 suoritin Kansainvälisessä Pankissa ja joista siellä julkaistiin lyhyt yhteenveto (Export Tax Changes in the Recent Raw Material Boom). Kuluvan vuoden aikana olen kerännyt tietoja eri maista ja perehtynyt alaa käsittelevään kirjallisuuteen.

Veikko Halme:

Tutkimusaiheeni "vienti Suomen suhdannetekijänä" on kieltämättä osoittautunut laajemmaksi ja vaikeammaksi, kuin mitä siihen ryhtyessäni arvelin. Tutkimuksen loppuun saattaminen viekin vielä vähintään vuoden ajan. Kansantalouden kokonaiskehitystä kuvaavien kansantulo-, palkka- yms. lukusarjojen saanti tutkimustehtävän edellyttämässä laajuudessa on ollut jopa sotien välisen ajan osalta sangen vaikeata, ja niiden puute ensimmäistä maailmansotaa edeltäneiden vuosien kohdalta on sitäkin tuntuvampi. Itse viennin suhdannevaihteluiden selvittäminen ei ole kovinkaan monimutkainen työ, mutta näistä vientisuhdanteista kansantalouden yleiskehitykseen leviävien suhdannevaikutusten vertailu muiden samantapaisten suurtekijöiden, kuten sijoitustoiminnan, aikaan saamiin suhdannevaikutuksiin on tunnetusti hyvän joukon vaikeampaa.

Tutkimustyössäni ei täydellisten lukusarjojen puutteen vuoksi ole voitu käyttää teoreettisesti ehkä parhaita metoodeja, kuten tulokertoimia, mutta niidenkin periaatteet on luonnollisesti ollut syytä selvittää. Teoreettinen puoli onkin jo suurin piirtein kunnossa.

Tutkimukseni empiirinen puoli on monen suhdannevaiheen kohdalta myös jo yleispiirtein selvää, mutta melkoinen työ on vielä edessä päin. Juuri työn tilastovaltaisuus tekee sen suhteellisen hitaaksi. Kun tiedän aiheeni kuitenkin olevan monessa suhteessa sangen ajankohtaisen, en tietenkään säästä vaivojani työn kiirehtimiseksi.

Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen toimikunnan kokouksessa 19. p:nä joulukuuta 1952 pidetty pöytäkirja. Läsnä olivat herrat Jutila (puheenjohtaja), Tudeer, Alho ja allekirjoittanut Valvanne, joka piti pöytäkirjaa.

1 §.

Taloudellisten Selvitysten ensi numeroon suunniteltiin otettaviksi tri Meinanderin tutkimus talletusten käytöstä, maist. Heikelin kirjoitus teollisuuden kehityksestä v. 1949-1951, prof. Tudeerin tutkimus setelinkierrosta, maist. Laguksen katsaus hinta- ja palkkakehitykseen sekä, ehdollisesti, tri Alhon tutkimus talouselämämme rakennemuutoksista.

2 §.

Hyväksyttiin maist. Valvanteen anomus saada hakea apurahaa Kulttuurirahastolta tutkimustyönsä avustamiseksi.

3 §.

Päätettiin esittää Johtokunnalle, että tri Alhon tutkimuksia avustavan ekonomi Ahosen palkkaa korotettaisiin.

4 §.

Tutkimuslaitoksen tutkijain tämän hetken työohjelmasta ilmoitettiin seuraavaa:

tri Meinanderin korkotutkimus on valmis lukuun ottamatta yhtä lukua; päätettiin esittää Johtokunnalle, että tutkimus julkaistaisiin laitoksen B-sarjassa;

tri Alho tutkii edelleen Suomen teollisuuden rahoitusta 1800-luvun lopusta talvisotaan ja aineiston keruu tätä varten jatkuu vielä ensi vuoden;

maist. Björkqvistin väitöskirjatutkimus vuoden 1877 rahanuudistuksesta on valmis ja painettavana;

maist. Valvanne tutkii edelleen valtiontalouden vaikutuksia tulonmuodostukseen ja likviditeettiin ja toivoo saavansa

työnä valmiiksi kesään mennessä;

maist. Kivinen tutkii edelleen työttömyyden luonnetta Suomessa tämänhetkisenä päätehtävänä työttömyysalueiden kartoitus 1930-luvulla;

maist. Asp tutkii vientisuhdanteiden vaihteluihin liittyviä kysymyksiä jatkaen Kansainvälisessä Pankissa aloittamansa tutkimusta;

maist. Helme jatkaa tutkimustaan viennistä Suomen suhdanteeksi.

5 §.

Maist. Björkqvistin anomusta, että hän saisi virketyönään, väitöskirjatyössä kertyneen aineiston pohjalla, kirjoittaa kaksi suppeampaa erillistutkimusta hintakehityksestä ja rahapolitiikasta vuosisadan vaihteessa, ei hyväksytty.

Vakuudeksi

Heikki Valvanne.

Liitteenä tutkijoiden työselostukset.